

Varhaiskasvatuksen apulaisjohtajan viran perustaminen ja täyttölupa

Sivistyslautakunta 17.04.2024 § 10
16/01.01.00/2023

Valmistelija

Varhaiskasvatusjohtaja Mia Kivinen

Kunnan ydintehtävä on tuottaa lakisääteiset palvelut, joista yksi tärkeä tehtävä on varhaiskasvatuspalvelun järjestäminen. Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatus on osa suomalaista koulutusjärjestelmää ja se on tärkeä vaihe lapsen kasvun ja oppimisen polulla.

Varhaiskasvatuksella on monia tehtäviä, se mm. tukee lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista, edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta, ehkäisee syrjäytymistä ja tukee huoltajia kasvatustyössä sekä mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun. Lisäksi varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa. Varhaiskasvatuspalvelun laatua säädellään laeilla ja asetuksilla sekä ohjaavilla normeilla, mm. varhaiskasvatussuunnitelman perusteilla. Niillä pyritään turvaamaan valtakunnallista yhdenvertaisuutta sekä ohjataan kehittämään palveluidenlaatua.

Varhaiskasvatuslaissa mainitulla päiväkodilla tulee olla sen toiminnasta vastaava johtaja (varhaiskasvatuslaki 1 §, 25 §). Varhaiskasvatuksen kelpoisuusehdot taustana (varhaiskasvatuslaki 31 §).

Varhaiskasvatuksen toimialajohtajan työnkuva, johon on sisällytetty koko Lemmin varhaiskasvatusyksiköiden päiväkodinjohtajan työ, on hyvin moninainen. Keskeisiä työtehtäviä pedagogiikan johtamisen lisäksi ovat turvallisuuden, asiakaspalvelun, henkilöstön ja talouden johtaminen sekä monialainen yhteistyö.

Pedagogiikan johtamisessa keskeistä on hoidon, kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuuden johtaminen sekä sen seuranta, arviointi ja kehittäminen. Pedagoginen johtaja ylläpitää koko työyhteisön osaamisen kasvattamiseen liittyvää vuorovaikutuksellista keskustelua. Johtajalla on vastuu arjen sujumuuden lisäksi työntekijöiden perehdyttämisestä ja kouluttamisesta sekä turvallisuus- ja pelastussuunnitelman laatimisesta, turvallisuuskulttuurin ja -kasvatuksen edistämisestä sekä yksikön turvallisuusriskien arvioinnista. Johtaja vastaa asiakaspalvelusta ja -ohjauksesta sekä sen kehittämisestä. Varhaiskasvatusjohtajan vastuulla on myös työvuoro- ja taloussuunnittelu sekä -seuranta ja määrärahojen kustannustietoinen käyttö. Lisäksi varhaiskasvatusjohtaja osallistuu monialaiseen yhteistyöhön varhaiskasvatuksen asiantuntijana.

Varhaiskasvatuksen hyvä johtaminen ja lähiesimiestyö ovat varhaiskasvatuspalvelun laadun tae sekä kestävien ratkaisujen ja kehittämisen perusta. Hyvä johtaminen on kuitenkin mahdollista vain, jos sekä palvelut että esimiestyö saavat riittävät resurssit. Päiväkotitoiminta on moniammatillinen ja monitasoinen työyhteisö, jossa johtajalta vaaditaan erityistä ja aktiivista pedagogista johtajuutta. Myös yksilöllistä tukea tarvitsevien lasten määrä lisää vastuuta.

Toimintakulttuurin yhtenäisyyden varmistaminen vaatii johtajalta paljon keskustelutukea ja mallintamista, joka puolestaan vaatii läsnäoloa ja aikaa. Johtajan tuleekin voida saada organisoida ja suunnitella myös omaa työtänsä siten, että hänellä jää muiden johtamisvastuiden lisäksi riittävästi aikaa ja voimavaroja erityisesti pedagogiseen johtamiseen.

Lemin kunnassa on toteutettu 2019 organisaatiomuutos, jonka yhteydessä varhaiskasvatuksen esimiehen ja päiväkodin johtajan tehtävät on yhdistetty yhdelle viranhaltijalle. Vuoden 2021 alussa sivistysjohtajan jäädessä pois, on varhaiskasvatuksen esimiehen virka muutettu varhaiskasvatusjohtajan viraksi ja tehtäviin on lisätty toimialajohtajan tehtävät. Varhaiskasvatusjohtaja on toiminut tehtävässään samalla myös kaikkien Lemin kolmen päiväkodin johtajana. Varhaiskasvatushenkilöstöä on noin 30, lapsia noin 120 ja varhaiskasvatusta järjestetään ympäri vuoden tarvittaessa 24/7.

Lemin varhaiskasvatuksen johtamisen tilanne on siis ollut jo pitkään yhden ihmisen varassa ja näin ollen hyvin haavoittuvainen. Kahden viimeisen vuoden aikana esihenkilötyötä on pystytty hiukan jakamaan hankerahoituksella, mutta nyt olisi löydettävä kauaskantoisempi ratkaisu. Osaamisen ja esihenkilötyön jakaminen on tulevaisuudessa edellytys varhaiskasvatuksen kehittämisen jatkumiselle sekä esihenkilön työssäjaksamisen tukemiselle. Lähikuntiin tehdyssä selvityksessä (Sivistyslautakunta 08.02.2023 § 1) ja kunnanhallitus 13.03.2023 § 26) ilmenee, että kaikissa muissa kunnissa johtamista on jaettu useammalle henkilölle. Myös Lemin kunnan muilla toimialoilla esihenkilötyötä on jaettu. Apulaisjohtaja tulisi toimimaan varhaiskasvatusjohtajan alaisuudessa. Hän osallistuisi ryhmässä toimivan varhaiskasvatuksen opettajan tehtävien lisäksi johtamiskokonaisuuden toiminnan ja pedagogiikan toteutuksen, arviointiin ja kehittämiseen. Apulaisjohtaja vastaisi johtajan tehtävistä varhaiskasvatusjohtajan poissa ollessa.

Apulaisjohtaja mahdollistaisi työparityöskentelyn varhaiskasvatusjohtajan kanssa, mikä antaisi paremmin mahdollisuuksia toiminnan kehittämiseksi ja uusien toimintamallien luomiseksi. Varhaiskasvatusjohtajan sijaistamisen lisäksi apulaisjohtaja toimisi johtajan työparina arjessa säännöllisesti esim. 20–30 % työajasta. Tämä antaisi mahdollisuuden tehtäviin perehtymiseen ja jaetun johtamisen malliin.

Kunnanhallitus (13.03.2023 § 26) on pyytänyt lisäselvitystä, voitaisiinko perustettavaan toimeen/virkaan sisältyvät tehtävät hoitaa ilman uuden toimen/viran perustamista ja olisiko kyseiset tehtävät mahdollista suorittaa sisäisin järjestelyin. Apulaisjohtajan kelpoisuusvaatimuksen täyttäviltä varhaiskasvatuksen opettajilta on pyydetty 16.3.2023 sekä uudestaan 15.2.2024 vastausta mahdollisesta halukkuudesta apulaisjohtajan tehtäviin, mutta halukkuutta ei ole löytynyt.

Varhaiskasvatuksen talousarviossa 2024 on varattu palkkakulut kolmelle esiopetuksen opettajalle, joista yksi on irtisanoutunut 23.3 alkaen. Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun loppuessa ja yhden esiopetusryhmän lakkautuessa kolmas esiopetuksen opettajan toimi voidaan lakkauttaa. Näin ollen vuoden 2024 talousarvion henkilöstökuluista löytyvät määrärahat yhden varhaiskasvatuksen opettajan/ varhaiskasvatuksen apulaisjohtajan viran täyttämiseen 1.8 alkaen. Tarkempi laskelma oheismateriaalina.

Varhaiskasvatuksen hallinnon lisätuki on huomioitu FCG Finnish Consulting Group Pentti Rautakosken Lemin varhaiskasvatusta koskevassa selvityksessä (Sivistyslautakunta 04.10.2023 § 41).

On myös tarkoituksenmukaista, että apulaisjohtaja voi käyttää julkista valtaa kuten varhaiskasvatusjohtajan virassa toimiva. Tästä syystä apulaisjohtajan tehtävä on syytä täyttää virkasuhteena. Tämä ei aiheuta muutosta palkkakustannuksiin.

Palkkaus:

Varhaiskasvatussyksikön apulaisjohtaja (45000030) 2 935,66 €

Tähän palkkahinnoittelukohtaan kuuluvien päätehtävänä on varhaiskasvatussyksikön apulaisjohtajana toimiminen. Apulaisjohtajan tehtäviin kuuluu johtaminen ja/tai henkilöstön välittömänä esimiehenä toimiminen. Tehtäviin voi kuulua myös osallistumista opetus- ja kasvatustyöhön. Tehtävät edellyttävät varhaiskasvatuslain 540/2018 26 §, 30 §, 31 §, 74 § tai 75 §:n mukaista kelpoisuutta.

Kelpoisuusvaatimus:

Kelpoisuusvaatimuksena päiväkodin apulaisjohtajan tehtävään on varhaiskasvatuslain (540/2018) mukainen kelpoisuus tai siirtymäsäännökseen (75 §) mukaisesti: kasvatustieteen kandidaatti (Ito), soveltuva ammattikorkeakoulututkinto tai aikaisempi vastaava opistotasoinen tutkinto, esim. lastentarhanopettaja tai sosiaalikasvattaja (laki 272/2005 ja asetus nro 608/2005).

Lemin kunnan hallintosääntö:

35 § Viran tai toimen perustaminen ja lakkauttaminen sekä virka- tai tehtävänimikkeen muuttaminen

Valtuusto päättää viran perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä virkanimikkeen muuttamisesta lukuun ottamatta 25 §:ssä mainittuja opettajavirkojen nimikemuutoksia. Kunnanhallitus päättää toimen perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä tehtävänimikkeen muuttamisesta.

38 § Haettavaksi julistaminen

Viran tai virkasuhteen julistaa haettavaksi virkasuhteeseen ottamisesta päättävä viranomainen. Kun virkasuhteeseen ottamisesta päättävä viranomainen on valtuusto, viran tai virkasuhteen julistaa kuitenkin haettavaksi kunnanhallitus.

Viran tai toimen vakinaiseen täyttämiseen tarvitaan kunnanhallituksen täyttölupa. Kunnanhallitus voi tarvittaessa antaa erilliset määräykset määräaikaisen viran/toimen täyttölupamenettelyn osalta.

Esittelijä

Varhaiskasvatusjohtaja Mia Kivinen

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta esittää kunnanhallitukselle, että kunnanhallitus pyytää kunnanvaltuustolta varhaiskasvatuksen esiopetuksen opettajan toimen lakkauttamista ja varhaiskasvatuksen apulaisjohtajan viran perustamista 1.8.2024 alkaen. Sivistyslautakunta pyytää samalla hallintosäännön 38 §:n mukaisen täyttöluvan varhaiskasvatuksen apulaisjohtajan viran haettavaksi julistamiseen ja vakinaiseen täyttämiseen 1.8.2024 alkaen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Merkittiin pöytäkirjaan, että varhaiskasvatusjohtaja poistui pykälän käsittelyn jälkeen klo 17.45.